

Rački in Turnovi ribniki

Opis

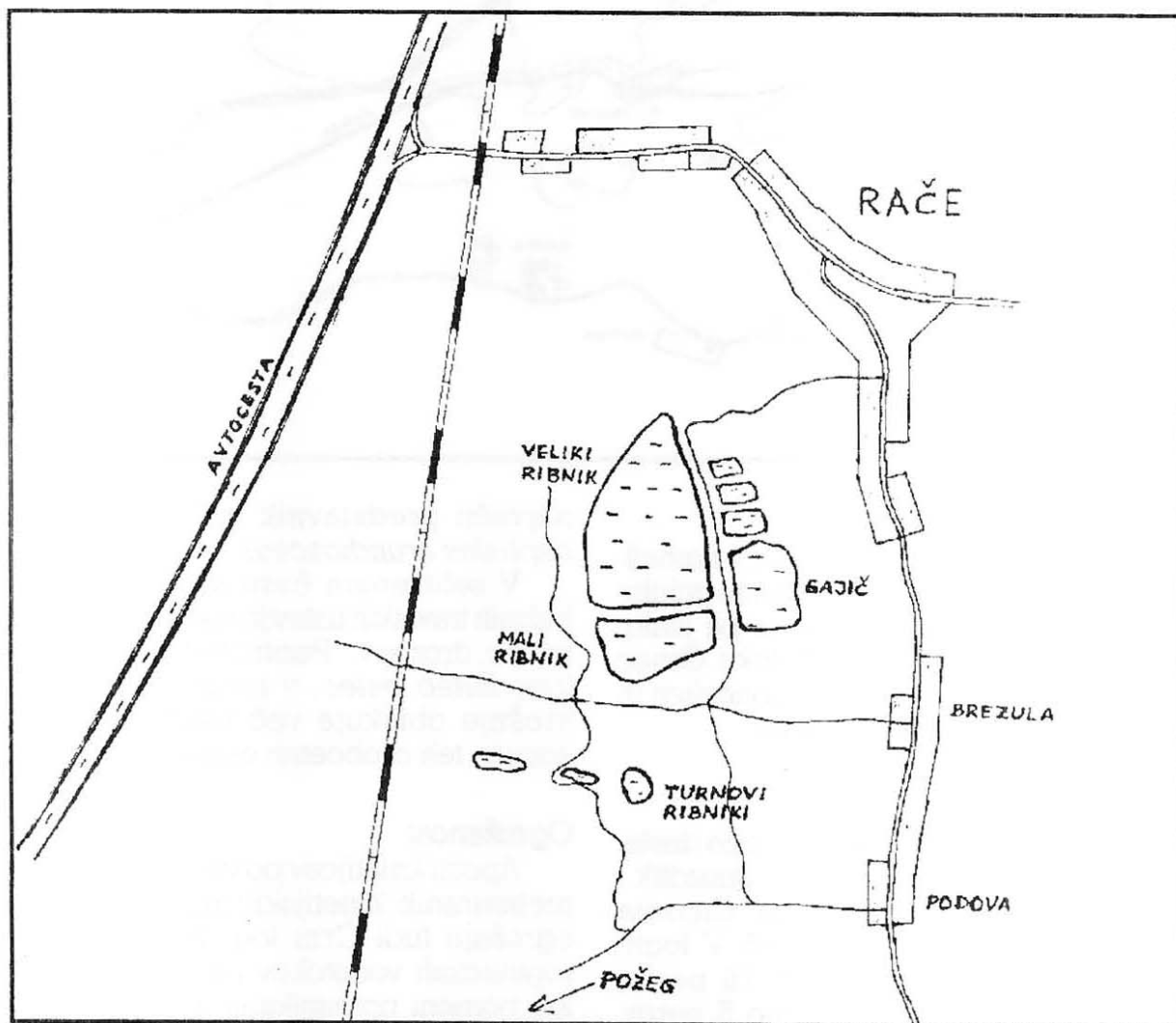
Rački ribniki (trije) za intenzivno rejo rib, ki so last podjetja Ribe, ležijo JZ od Rač. Dva ribnika (Veliki in Mali) obstajata že dolgo, medtem ko je tretji (Gajič) nastal v sedemdesetih letih. Veliki ribnik meri 20 ha, Gajič 8 ha in Mali ribnik 4,5 ha. Na severni strani ribnikov se razprostirajo loka in dva manjša bajerja. Zahodni in južni del ribnikov obdaja

vodne vegetacije ni.

Nekaj sto metrov JZ od the ribnikov so sredi gozda še trije - Turnovi ribniki. Vsi trije so precej manjši, toda veliko bolj zaraščeni z rogozom *Typha* sp., trstom *Phragmites* sp. in šašem *Caricetum* sp.. Vse do bregov sega gozd, ki je pogosto poplavljen.

Dostop

Iz Maribora proti Pragerskemu do Rač, tukaj pri gnezdu bele štoklje desno. Iz Slovenske Bistrice čez Pragersko do Škol, tukaj

mešan vlažen gozd, ki sega vse do nasipov. Na vzhodni strani ribnikov (ob ribniku Gajič) se razteza loka. Ribniki so med sabo ločeni le z nasipi. Med Velikim ribnikom in Gajičem po nasipu poteka tudi makadamska cesta. Emerzno vegetacijo je opaziti le v severnem delu Velikega ribnika, ki pa počasi izginja. Raste predvsem rogoz *Typha* sp.. Tukaj je tudi ozek, podolgovat otok, poraščen s koprivami *Urtica* sp. in jelšo *Alnus* sp.. V drugih dveh ribnikih

levo proti Račam.

Naravno bogastvo

Do zdaj je bilo ugotovljenih 192 vrst ptic in nekaj redkih rastlin.

Posebnosti

Vodni orešek *Trapa natans* ter štiriperesna marsilka *Marsilea quadrifolia*, vrsta vodne

praproti.

Ornitofavna

Gnezdiijo naslednje vrste: mali ponirek *Tachybaptus ruficollis* (do 20 parov), čopasti ponirek *Podiceps cristatus* (do 11 parov), mlakarica *Anas platyrhynchos* (do 5 parov), čopasta črnica *Aythya fuligula* (do 12 parov), črna liska *Fulica atra* (do 6 parov), zelenonoga tukalica *Gallinula chlorops* (do 5 parov) ter bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus* in močvirska trstnica *A. palustris*.

Na preletu je mogoče opazovati vse vrste rac rodu *Anas* in *Aythya* (avgust-november, februar-maj), čaplje rodu *Casmerodius*, *Egretta*, *Ardea*, *Botaurus*, *Ixobrychus*, *Nycticorax* (april-maj, avgust-oktober), ponirke *Podiceps* (april, september-november), vse vrste martinčev rodu *Thinga* (april-maj, avgust), vse vrste čiger rodu *Sterna* in *Chlidonias* (april-september), ribjega orla *Pandion haliaetus*, rjavega lunja *Circus aeruginosus* (marec-april, avgust), tamariskovko *Acrocephalus melanopogon* (marec), repaljščico *Saxicola rubetra*, kupčarja *Oenanthe oenanthe* (april, avgust).

Izmed redkejših vrst, ki so bile tod opazovane, velja omeniti: zlatouhega ponirka *Podiceps auritus* (november), črno raco *Melanitta nigra*, belorepca *Haliaetus albicilla* (oktober), ozkokljunega liskonožca *Phalaropus lobatus*, velikega slavca *Luscinia luscinia* (september), malega škurha *Numenius phaeopus* (april, avgust), svilnico *Cettia cetti* (avgust), čoketo *Gallinago media* (julij), tatarsko žvižgavko *Netta rufina*, plevico *Plegadis falcinellus*, rjavo cipo *Anthus campestris*, vrtnega strnada *Emberiza hortulana* (april), kaspijsko čigro *Sterna caspia* (maj), duplinsko gos *Tadorna tadorna* (avgust).

Ogroženost

Vzroki za ogroženost obojih ribnikov (Račkih in Turnovih) so bolj ali manj enaki. Predvsem gre poudariti vlagaje neavtohtonih vrst rib, uničevanje vodnega in obrežnega rastlinja. Prav tako ne smemo mimo možnega izpusta vode ob neprimernem času (gnezditvena sezona).

Perspektive

Ob odpravi vseh motečih dejavnikov bi bili ribniki lahko vzoren antropogen ekosistem in kot taki naravni spomenik.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/A, Orehova vas

Stavbarjeva gramoznica v Hočah

Opis

Gramoznica leži v severnem delu Dravskega polja in je last podjetja Stavbar. Del gramoznice še obratuje. Bregovi gramoznice so strmi in tako rekoč neporasli. V gramoznici je kar globoka podtalnica. Gramoznico z vseh strani obdaja polje. Na zahodni strani v neposredni bližini poteka tudi železniška proga. Jugovzhodno od nje je letališče.

Dostop

Iz Maribora do Hoč, tukaj levo, čez progo in naravnost. Iz Slovenske Bistrice do Slivnice, tukaj desno in čez nadvoz proti Miklavžu.

Naravno bogastvo

Gramoznica je izrednega pomena kot gnezdišče nekaterih ogroženih vrst ptic. V sami gramoznici gnezdi osem vrst ptic.

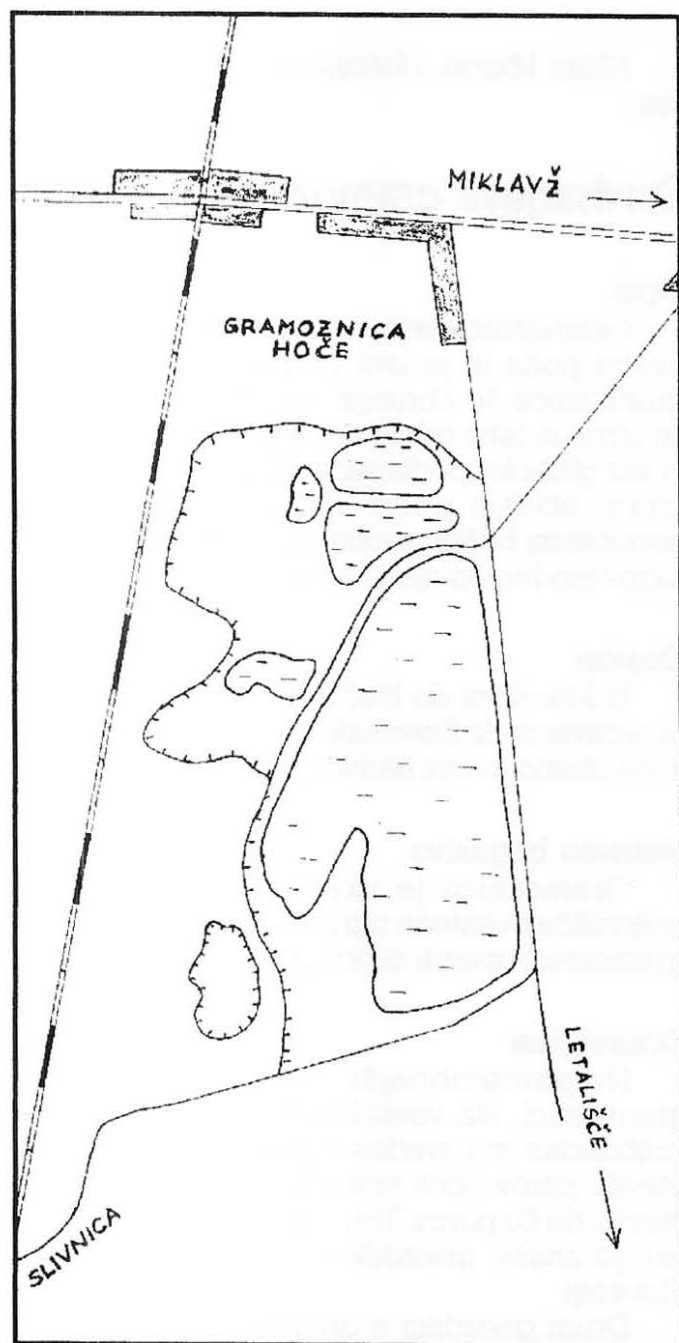
Ornitofavna

Najpomembnejši vrsti, ki gnezdita v gramoznici, sta vsekakor rečni galeb *Larus ridibundus* in navadna čigra *Sterna hirundo*. Število parov obeh vrst sicer niha, doseže pa število do 60 parov. Treba je poudariti, da je to drugo znano gnezdišče teh dveh vrst v SV Sloveniji.

Drugi gnezdilci v gramoznici so še: mali ponirek *Tachybaptus ruficollis* (dva para), čopasti ponirek *Podiceps cristatus* (en par), mlakarica *Anas platyrhynchos* (dva para), čopasta črnica *Aythya fuligula* (en par), črna liska *Fulica atra* (en par) in mali deževnik *Charadrius dubius* (do šest parov).

Ogroženost

Gramoznica je izredno ogrožena, kar se je v preteklosti že pokazalo. V letu 1991 je namreč prišlo do poboja celotne kolonije galebov in čiger. Uničena so bila skoraj vsa jajca in mladiči obeh vrst. Samo dejanje gre pripisati neo-sveščenim ljudem brez vsake morale. Ptičji živelj vznemirjajo tudi ribiči (za zdaj še ilegalni).

polja pod obronki Pohorja, severno od Pragerškega. Je last Vodnega gospodarstva. Jezero je vodni zadrževalnik, ki kot tak onemogoča poplave niže ležečih predelov. V jezeru tudi gojijo ribe. Severni del jezera je obdan z mešanim gozdom, ki je v neposrednem stiku z vodo. Na zahodni strani priteka v jezero potok Reka, ki edini dovaja vodo. Tukajšnji del je zaradi blatnih nanosov tudi najbolj plitek in zaraščen z emerzno vegetacijo. Razrašča se trst *Phragmites* sp., rogoz *Typha* sp. in šaš *Carex* sp.. V samem jezeru so tudi trije otočki, ki so večinoma porasli z zlato rozgo *Solidago* sp.. Na južni in vzhodni strani jezera je bil napravljen nasip, ki je z notranje strani obdan z granitnimi kamni. Južno od jezera se razprostirata gozd in loka. Gozd meji tudi na njegovo vzhodno stran, kjer v bližini poteka železniška proga. Na zahodno stran mejita ostanek loke in gozd.

Dostop

Iz Maribora do vasi Podova, tukaj desno in v gozdu pred manjšim ribnikom zopet desno ter čez železniško progo. Iz Slovenske Bistrice do Spodnje Polskave, tukaj levo, skozi loko.

Naravno bogastvo

Do zdaj je bilo ugotovljenih 152 vrst ptic.

Ornitofavna

Od gnezdilcev je vredno omeniti: malega ponirka *Tachybaptus ruficollis* (do 5 parov), čopastega ponirka *Podiceps cristatus* (do 6 parov), malo bobnarico *Ixobrychus minutus* (en par), čopasto črnico *Aythya fuligula* (do 5 parov), črno lisko *Fulica atra* (do 5 parov), zelenonogo tukalico *Gallinula chloropus* (do 4 pari), bičjo trstnico *Acrocephalus schoenobaenus* (3 pari) in kobiličarja *Locustella naevia* (do 2 para). Število zimskih gostov je odvisno od tega, ali jezero zamrzne ali ne. Če jezero ostane nezaledenelo, lahko opazujemo večje število različnih rac.

Največ je mlakaric *Anas platyrhynchos*, katerih število doseže tudi do 3000 osebkov. Druge vrste, ki jih lahko zasledimo v zimskem obdobju, pa so: sivke *Aythya ferina* (do 300 os.), čopaste črnice *Aythya fuligula* (do 100 os.), kreheljci *Anas crecca* (do 50 os.), navadne žvižgavke *A. penelope* (do 30 osebkov), dolgorepe race *A. acuta* (do 10 osebkov) in posamezni osebki *Anas strepera*, rjavke

Perspektive

Nujno je treba poostri nadzor in preprečiti dostop nepoklicanim osebam. Po končanem izkoriščanju gramoza bi bilo treba gramoznico brezpogojno zavarovati kot ornitološki rezervat.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/A, Orehova vas

Akumulacija Požeg-Ješenca

Opis

Jezero leži na zahodnem delu Dravskega

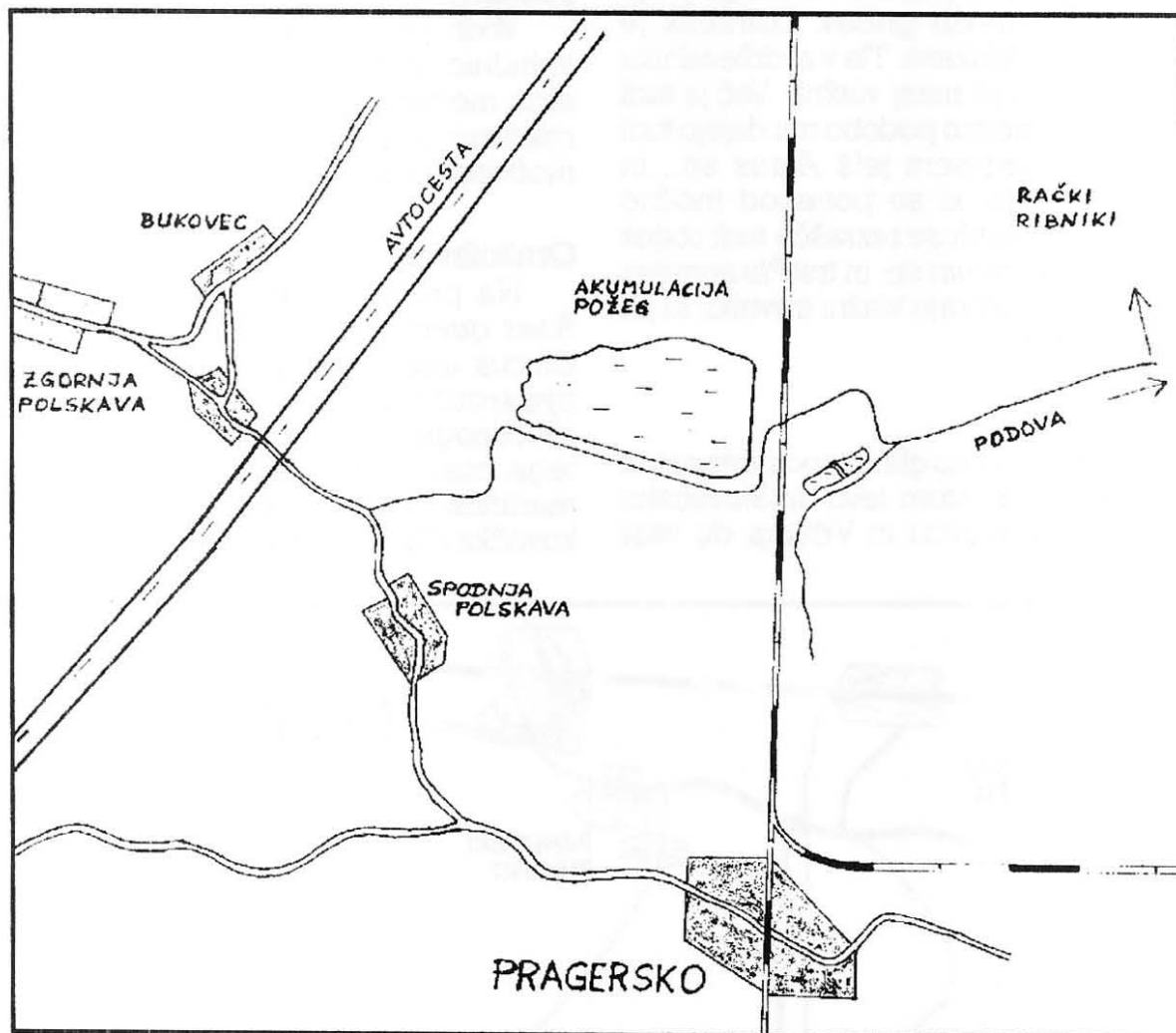
Aythya marilla, navadnega zvonca *Bucephala clangula* in velikega žagarja *Mergus merganser*.

Na preletu pa lahko opazujemo sledeče vrste: črnogrlega ponirka *Podiceps nigricollis*, kvakača *Nycticorax nycticorax*, malo belo čapljo *Egretta garzetta*, rumeno pastirico *Motacilla flava*, grmovščico *Phylloscopus*

bobnarica *Botaurus stellaris* (v decembru), črna raca *Melanitta nigra* (v oktobru) in žerjav *Grus grus* (v marcu).

Ogroženost

Upravljalci jezera uničujejo vodno in obrežno rastlinje. Vlagajo neavtohtone vrste rib.

sibilatrix (v aprilu), regljo *Anas querquedula*, žlicarico *A. clypeata* (v marcu in aprilu), močvirskega lunja *Circus pygargus* (v aprilu in maju), rumenega vrtnika *Hippolais icterina*, pisano penico *Sylvia nisoria* (v maju), ribjega orla *Pandion haliaetus* (v marcu, aprilu, avgustu), malo cipo *Anthus pratensis* (v marcu, oktobru), rjavo čapljo *Ardea purpurea*, črno štokljo *Ciconia nigra*, kupčarja *Oenanthe oenanthe* (v aprilu in avgustu), rjavega lunja *Circus aeruginosus* (april, september), rjavovratega ponirka *Podiceps grisegena*, velikega srakoperja *Lanius excubitor* (v oktobru), veliko belo čapljo *Casmerodius albus* (od julija do novembra).

Od redkejših vrst so bile zabeležene: velika

Praznjenje jezera ob neprimernem času.

Perspektive

Treba je poostriti nadzor nad režimom praznjenja in polnjenja jezera. Prepovedati uničevanje rastlinstva in vlaganje neavtohtonih vrst rib.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/A, Orehova vas